

III Muistiinpanojen tekeminen

Miksi muistiinpanojen tekemistä kannattaa opetella?

Muistiinpanoja voi tehdä monella tavalla. On tärkeää valita oikea tapa, sillä muistiinpanojen tekeminen vie aikaa kuuntelemiselta ja ajattelulta. Harjoittele muistiinpanojen tekemistä samanaikaisesti, kun kuuntelet opettajan puhetta tai katselet dokumenttia televisiosta. Harjoituksen myötä taito kehittyy.

Miten teet muistiinpanoja silloin, kun opettaja tai luennoitsija puhuu?

Tiedät jo sen, että useat luennoitsijat ja puhujat kirjoittavat tärkeät asiat kalvoille tai dioihin, he voivat käyttää taulua tai jakaa monisteen, joka sisältää olennaisia asioita siitä, mitä he puhuvat. Seuraavassa annetaan vihjeitä siitä, miten teet muistiinpanoja pelkästään puhutusta tekstistä.

Aloituslauseet ovat aina tärkeitä, sillä niillä puhuja johdattelee kuulijoita aiheeseen. Kaikki puhujat näyttävät jotenkin sen, mikä on tärkeää:

1. Tauko tärkeän asian jälkeen; puhuja on pienen hetken hiljaa juuri sen jälkeen, kun hän on sanonut jonkun tärkeän asian.
2. Äänen tai puhutavan muuttaminen; puhuja sanoo kovemmalla äänellä tai hitaammin sen, mikä on hänen mielestään tärkeää.
3. Asian toistaminen; puhuja sanoo saman asian eri tavalla kahteen tai useampaan kertaan.

"Itämeri on murtovesi. Itämeressä siis on tavallaan laimennettua merivettä. Suolaista vettä Itämereen tulee Tanskan salmien kautta Pohjanmerestä, ja vastaavasti joet tuovat järvistä makeaa vettä."

4. Esimerkin käyttäminen; puhuja kertoo jonkun havainnollisen esimerkin tärkeästä asiasta.

"Maan taloudelliset ongelmat johtuvat raaka-aineiden tuotantoon keskittyvästä taloudesta. Esimerkiksi kaikki puuvilla viedään maasta joihinkin muihin maihin suoraan pellolta poimittuna. Näissä maissa puuvillasta jalostetaan lankoja, kudonnaisia ja muita tuotteita. Jalostuksen työpaikat ovat eri maassa kuin siellä, missä puuvilla kasvoi."

5. Puhuja kertoo, mikä on tärkeää; "tämä on oleellista", "tässä on asian ydin", "tätä minä painottaisin kaikkein eniten", "tähän kannattaa kiinnittää huomiota", "muistakaa tämä", "tämä tulee vastaan vielä monta kertaa", "kirjoittakaa tämä muistiin".

Mitä ja miten laitan muistiin?

Miellekartta on aina hyvä apuväline muistiinpanoissa, mutta puhuttua tai katsottua tekstiä on yhtäkkiä vaikeaa piirtää kartaksi. Muistiinpanot vievät aina aikaa kuuntelemiselta ja katsomiselta, siksi pitää olla taloudellinen.

Varaa sopivat välineet: ota mieluummin iso paperi kuin pieni, käytä sujuvaa kynää (lyijykynä kulkee joskus nihkeästi).

Keskity kuuntelemaan, seuraa puhujaa.

Ajattele, mitä puhuja puhuu: ehdit ajatella nelinkertaisesti sen, mitä hän puhuu.

Kirjoita lyhyesti luetelmaviivoin luennoitsijan painottamat **pääasiat** ja **tärkeät käsitteet, avainsanat**. Älä kirjoita pitkiä lauseita.

Kirjoita väljästi, jätä väliin tyhjiä rivejä. Niihin voit sitten lisätä otsikoita ja huomioita.

Kirjoita sellaisella käsialalla, josta saat itse selvää.

Käytä merkkejä, se säästää aikaa.

Versaillesin rauha → Saksa syylliseksi

Versaillesin rauhassa julistettiin Saksa syylliseksi ensimmäiseen maailmansotaan.

Keksi omia symboleja (merkkejä) asioille.

Kirjoita kysymyksiä ja sanoja, joita et ymmärrä.

Jos joku asia jää epäselväksi, kysy.

Käy muistiinpanot läpi esityksen jälkeen ja tee niistä tiivistelmä itsellesi.

Voit myös vaihtaa **värejä**, **tummentaa** tai suurentaa.